Dnromme 137/93/2019

EDUSKUNTA

Verojaosto

asia: **HE 282/2018 vp laiksi rajoitetusti verovelvollisen verottamisesta ym**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Esityksen tavoitteena on, että verohallitus saisi tiedot kaikista julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallintarekistereissä olevista henkilöistä. Lisäksi esitetään säilyttäjärekisteristä säätämistä. Se myös voi sisältää henkilötietoja.

Esityksen mukaan pankin ja muun lähinnä sijoittajaa olevan säilyttäjän on tunnistettava sijoittaja rahanpesu- ja terrorismintorjuntalainsäädännön johdosta. Esityksessä luodaan malli, jossa a) säilyttäjät rekisteröidään säilyttäjärekisteriin, b) tuolloin säilyttäjä olisi velvollinen toimittamaan loppuasiakkaan (sijoittajan) tiedot verohallituksella tai osingon maksajalle vuosi-ilmoitusta varten, c) rekisteröimättömän säilyttäjän kohdalla perittäisiin maksettavasta osingosta korkeampi lähdevero ja d) jos sijoittaja kieltäisi tietojensa ilmoittamisesta tehtäisiin tilanteesta riippuen korkeamman veroprosentin mukainen ennakonpidätys tai lähdeveron pidätys.

Suomalaiset sijoittajat on jo nyt tunnistettu ja verohallituksella on oikeus heitä koskevia henkilötietoja käsitellä, eli esitys koskee lähinnä muita henkilöitä.

Käsitykseni mukaan asiassa on lähinnä kysymys, voidaanko loppuasiakkaan henkilöllisyyden ilmoittamista koskeva velvoite asettaa säilyttäjille. Kysymys ei niinkään ole varsinaisesti henkilötietojen suojasta, koska verohallituksella on verotuslakien perusteella tietosuoja-asetuksen 6.1 artiklan c-alakohdan mukainen oikeus käsitellä sijoittajien henkilötietoja.

Esityksessä ei juurikaan ole tehty tietosuoja-asetuksen analysointia. Siitä kuitenkin ilmenee, että säilyttäjän velvollisuus ilmoittaa loppuasiakkaan henkilötiedot perustuisi sitä velvoittavaan lakiin, jolloin oikeusperuste tietojen ilmoittamiseen olisi tietosuoja-asetuksen 6.1. artiklan c-alakohta. Kuten totesin, verohallituksen oikeus käsitellä henkilötietoja näyttää selkeästi perustuvan rekisterinpitäjän lakisääteiseen velvoitteeseen.

Vaikka henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste olisikin lakisääteinen tehtävä, tulisi asiassa esittää aiotun toimenpiteen oikeasuhteisuutta koskeva arvio.

Säilyttäjärekisteriin (1. lakiesityksen 10 d §) liittyvään henkilötietojen käsittelyyn tulee tietosuoja-asetus 2016/679 sovellettavaksi. Kun otetaan huomioon eduskunnan perustuslakivaliokunnan uudistuneessa lausuntokäytännössään esittämä näkemys, jonka mukaan riittävä henkilötietojen suoja voidaan saavuttaa myös tietosuoja-asetuksella, ei nähdäkseni ole tarpeen erikseen tässä yhteydessä säätää enemmälti henkilötietojen suojasta.

Minulla ei ole huomauttamista liitelakien suhteen.

Reijo Aarnio

tietosuojavaltuutettu